

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nr. de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deak Ferenc-utca 20

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Cu prilejul amânării congresului studentesc.

Zilele trecute a murit Gheorghe Novacovici, unul din reprezentanții vechei generații studentești.

A fost un timp când *student român* însemnă și aici și dincolo de graniță un tânăr însuflețit de toate marile mișcări naționale, un patriot-naționalist lărmuitor, pururea gata de a ieși pe stradă, de a manifesta, de a rosti discursuri fulgerătoare împotriva tuturor «tiranilor» și gata de a primi până și loviturile fie ale poliției călări fie ale judecătoriei «tiranilor». Un astfel de student a fost și Gheorghe Novacovici.

Ar fi lucru lipsit de pietate să jignim memoria bietului Gheorghe care cu toate cusurile sale avea cu drept cuvânt multe simpatii sincere între românii de pretutindeni. Dar este sigur că prin el a murit unul din cei din urmă reprezentanți ai vechii generații studentești. Curentul acesta a fost și el o fază în dezvoltarea tinerimii noastre, iar acum după ce a ajuns la capătul ei, e locul să ne întrebăm dacă din ea am învățat ceva.

Desigur, am învățat un lucru. Am învățat că acest soi de studentime este o primejdie. Care-i folosul ce am avut după generația de atunci? Câteva demonstrații pornite desigur din bună intențiune și din entuziasm sincer, o pălpăire mai puternică a flăcării entuziasmului național, a mișcării

naționale, din acele vremuri. Desigur a fost și acesta un serviciu oarecare adus cauzei noastre.

Dar unde sunt entuziaștii, sgomotoșii revoluționari de odinioară? Iată-i azi aproape pe toți risipiți prin toate colturile ținuturilor noastre românești. Iată-i avocați, medici, ingineri, protopopi, profesori.

Nimic nu-i deosebește de ceilalți. Buni și răi ca și ceilalți, ei au însă un cusur nou sau îl au cel puțin într-o măsură mai mare decât cei vechi: *ei constituiesc un pas înainte în procesul spre desnaționalizarea noastră culturală.*

Avântul juvenil de entuziasm expansiv și sgomotos s'a risipit, s'a stins, dar a rămas acest blestem al împrejurărilor culturale în cari trăim. Generația nouă e și mai străină cu un grad decât cea veche în limbă, în cultură, în concepțiile sale politice, în mentalitatea și până și în apucăturile sale pur exterioare. Și ne întrebăm care a fost folosul real, dănuitor, nu cel efemer al mișcărilor studentești de odinioară? Iată-l: nici-unul pozitiv, căci dacă, poate, sentimentele naționale ale generației nouă nu sunt mai rele, nu sunt nici mai bune decât ale celei vechi, înregistrăm însă un folos — negativ, o pagubă: cultura lor e tot mai slabă sup raportul național.

Și trebuie să ajungem în sfârșit la cunoașterea, înțelegerea întreagă a acestui neajuns. *El este o adevărată primejdie.* Încă vre-o câteva generații crescute astfel, progresând neoprite pe panta asta și soarta popoului irlandez ne este pusă în vedere:

vom oferi lumii spectacolul bizar și dureros al unui popor cu două conștiințe, una a sentimentelor politice poate, subliniem *poate*, încă românești, iar cealaltă prin limbă și prin cultură absolut opusă, unguerească.

Acestea sunt roadele vechiului curent naționalist din sânul tinerimii, afară de câteva cariere cel puțin întârziate ca a lui Novacovici, dacă nu chiar declasate și naufragiate.

Iar astăzi? Ce curente străbat studentimea noastră de astăzi? Vechiul curent de mișcări sgomotoase a încetat cu totul. Așa câțiva tineri învâpăiați mai tânguiesc prin vre-un colț de cafeenea din Pesta vremile trecute când printr'un singur gest puteai să ajungi eroul sărbătorit al unui neam întreg. Ceilalți? În toată firea, în tot traiul lor vezi zilnic crescând ravajele regimului de cultură străină cărui sunt supuși. Infundați prin cafeenele și berării ei joacă biliard și cărți, sau când discută, vorbesc cu admirație de cutare — profesor jidan socialist care cu aerele-i de martir al convingerilor sale și cu teoriile sale adesea încurcate și neguroase, a izbutit să-i prindă tot mai mult în mreaja doctrinelor sale cosmopolite prin ale cărei țesături ei nu zăresc decât mulțimi mari agitate, gonind idealul fantastic și sprintar al umanității cu U mare.

Așa câțiva tineri răsleț hrănesc cu sfială dragostea unui ideal nou, idealul unei prefaceri culturale.

Unde-i îndreptarea din această situație? E sigur: un curent, o mișcare în sinul studentimii noastre e necesară. Ar fi o gre-

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“.

Din „Scrisori dela moara mea“.

De Alphonse Daudet.

Taina lui moș Cornille, morarul.

Francet Mamai, un bătrân care cântă strașnic din fluer și care vine din când în când pe la mine, mi-a povestit ieri seară, o mică dramă de acum douăzeci de ani, la care a fost de față și moara mea.

Povestea moșului m'a mișcat până la lacrimi și ce mi-a povestit el, vreau să vă povestesc și eu dvoastră.

Ași vrea numai să vă închipuiți că stați roată undeva cu ulceica de vin înainte și că un bătrân care cântă de te fură din fluer, vă îndrugă de ale lui.

— „Ei domnule, moșia noastră n'a fost pe vremuri ca acum, opropita de Dumnezeu și fără vâlă. Altădată se făcea neg ț și strașnic cu moraria și oamenii veniau ca de zecă poști să ne aducă grâul lor, la măcinat. De jur împrejurul satului, colinele erau acoperite cu mori de vânt. La dreapta și la stânga nu vedeai decât aripile cari se învârtiau de-asupra pinilor, când batea mistralul, o droaie de măgari încărcăți cu saci, suind și tulind pe cărări și ț-eră mai mare dragul să auzi toată săptămâna pe potecile colinelor pocnetul bicinrilor, părăturile sacilor și *hi... cius... de...* ale argărilor...

Duminea porniam la mori cete, cete și morarii ne cinsleau cu busuioacă. Morărițele cu tes-

timelele lor de dantelă și cu cruculițele de aur după gât, erau frumoase ca niște regine. Eu veniam cu fluerul și farandola ținea până noaptea târziu. Vezi domneata, morile astea erau bucuria și bogăția ținutului nostru.

Din păcate pentru noi, niște francezi din Paris — ce le date prin gând — veniră aici și făcură o moară cu aburi pe drumul Tarasconului și de... cum sunt oamenii, când văzură asta, începură să-și macine grâul acolo și bietele mori de vânt, rămaseră fără de lucru. Încercară ei morarii noștri să mai lupte, dar de geaba, tot aburul mai puternic. Dela o vreme fără siliți să le închidă... Nu se mai vedeau acuma măgărușii suind cu sacii la deal... morărițele cele frumoase își vândură cruculițele de aur... Se isprăvisse tă măioasa! Farandola se dusese! Soffă el mistralul, dar aripile morilor stăteau înțepenite... Intr'o zi primăria dărâma toate cocioabele astea, iar în locul lor sădi viță și maslini.

O singură moară însă rămăsese în locurile acestea, și colo pe vârful dealului își frământă mereu aripile, în poșida noilor morari. Eră moara lui moș Cornille.

Cornille eră un morar bătrân, care de șizeci de ani trăia în faină, nebun nu altceva, după moara lui. Dar, de când cu morile cu abur, bietul bătrân eră veșnic năcăjit. Opt zile de-a rândul alergă prin sat de colo până colo, întărind oamenii și strigând din răspuțeri că morarii cei noi au să otrăvească Provanța cu făina lor. „Nu vă duceți la el, le spunea el, tâlharii aștia ca să facă pâine se slujesc de aburi — născociri de-ale diavolului — pe câtă vreme eu lu-

erez cu mistralul și cu tramontana cari sunt suflarea lui Dumnezeu „Ah! și ce de cuvinte frumoase găsiă el pentru morile de vânt, dar nimeni nu-l ascultă.

Înciudat atunci, bietul bătrân se închise în moara lui și trăi acolo cuc, ca un sobol. Nu mai vru să ție pe lângă dânsul nici pe Viveta, nepoțica lui, o fetiță de vre-o cincisprezece ani, care n'avea pe nimeni decât pe bunică-său. Biata fată fa nevoită să-și câștige pâinea, slugărind la unul și la altul, ba la seceriș, ba la creșterea gădacilor de mătăasă, ba la culesul măslinilor. Și ca toate astea, moș Cornille, ținea la ea. Hei! de câte-ori nu luă drumul prin soare, drum de câte patru poști, numai ea s'o vadă unde lucrează și când eră lângă ea, stă ceasuri întregi privind-o și plângând...

Oamenii se gândeau că moș Cornille o trimisese pe Viveta numai așa de sgărcit ce eră și că nu e nici o cinste pentru el, om bătrân, să-și lase nepoata să argățiască la ușa unuia și altuia și să îndare toate mojițiile logofeților. Găsiu iar că e rău ca un om atât de cunoscut ca el și așa de cinstit de oameni până atunci, să umble pe uliță ca un țigan, desculți cu boneta găurită și cu brăul sfâșiat... Dumnezeu să mă ierte, dar Dumineca când îl vedeam venind la biserică, nouă ăstora bătrânii, ne cădea cam greu; de altfel ce e drept e drept, niciodată nu veniă în năuntru la strană, ci rămânea la ușa cu cei să-raci, lângă vasul cu aiasmă.

În traiul acesta al lui Cornille, vedeam bine, eră ceva ciudat — o taină; căci de multă vreme nimeni din sat nu-i mai aducea grâu la moară și cu toate astea aripile se mișcau ca și altă-

șeală ca studenții noștri să trăiască răsleți și în voia sorții, expuși la toate ispitele orașelor străine. Dacă însă până acuma românizarea studențimii noastre s'a urmărit *prin politică*, de-acum ea trebuie urmărită *prin cultură*. Aceasta este învățământul fazei celei din urmă prin care a trecut studențimea noastră.

În sinul studențimii din România curentul acesta se pare că a prins mai repede rădăcină decât la noi. Pornit acum câțiva ani de dl Nicolae Iorga, dela evenimentele *din Mart* 1906 mai ales curentul a cuprins aproape toată studențimea din regat care e pătrunsă de ideile și convingerile noului curent cultural. Amintim mai ales munca intensivă ce s'a depune în sensul acesta de entuziasta generație de studenți din Iași.

Cum trebuie să urmeze studenții noștri? De sigur nu le interzicem *orice* politică. Ei vor continua să întărească legăturile sociale ce întrețin cu deputații noștri în Pesta, ei vor urma să se intereseze de toate afacerile politice ale poporului nostru de ori unde, și mai mult decât până acuma de cele din România. Mai mult chiar, se poate că o campanie electorală să-i cheme iarăși acasă, risipindu-i prin miile de sate românești, trezind, îmbărbătând și luminând pe țărani noștri despre datoriile lor politice.

Dar aceasta numai ca *excepție*. Căci adevărata lor chemare va fi de-a munci zi și noapte neconținut întru desăvârșirea culturii lor românești. În Pesta, în Cluj, în Oradea-mare, cele trei centre studențești mai însemnate, ei pretutindeni găsesc iocul, forma subțilă care să desfășure cea mai înținsă muncă de naționalizare prin cultură. Societățile studențești vor trebui să caute o nouă viață, deosebită de cea veche. Se va citi, se va discuta mult chestii de istorie, de limbă, de literatură, de folclor românesc. Ori care student român va trebui să fie tot așa de bine la curent cu evenimentele noastre, curentele noastre culturale mici-mari, bune-rele cum sunt, precum este azi la curent cu toate amănuntele politicii ungurești.

Numai astfel studenții noștri vor isbوتي să paralizaze acțiunea dezastruoasă a școlii, a culturii și a mediului străin în care sunt osândiți să se formeze. Și numai atunci vom avea nădejdea unei generații viitoare mai bune și mai românești.

Și atunci un congres studențesc va avea un rost. El va întruni pe tinerii pregătiți prin lectură prin năzuinți și convingeri egale, îi va aduce la un loc și îi va face să hotărască nu manifestații și banchete ci lucruri nouă, lucruri bune și într'adevăr productive pentru solidarizarea, întărirea și înaintarea spre idealul comun ce unește părțile răslețe și îmbucătățite ale unui neam.

Clubul parlamentar al naționalităților *învită pe domnii deputați să participe la conferința ce se va ține în ajunul deschiderii camerei, pentru dezbaterile unor chestiuni importante.*

Delegațiunile. După cum se știe M. Sa împăratul va convoca delegațiunile pe 4 Oct. Membrii delegațiunilor celor două parlamente vor fi primiți în ziua aceea în audiență la palatul din Buda.

Răspuns trădătorului. *Drept răspuns la scrisoarea deschisă a trădătorului Alexic adresată lui Björnson, redacția noastră a trimis marelui poez norvegian un exemplar din »Calvarul« tradus în nemțește.*

Alegerea de patriarh Delegații radicalilor Miladinovici și Mihailovici, au plecat ieri la Budapesta, ca să intre în tratative cu ministrul Kossuth, cu privire la alegerea de patriarh din Carpați. Zia de azi — după cum se anunță din Neplanta a decurs relativ liniștit. Partidul săbilor radicali e încă nehotărât, în ce privește persoana candidatului. Antagonismul dintre cele două partide mărește mereu șanzele agreeatului guvernului, Bogdanovici.

Reforma militară. Lucrările pentru proiectul de reformă a organizației militare au fost isprăvite. Principiul fundamental al re-

formeii va fi *serviciul de doi ani în armată* care însă deocamdată se va aplica numai la infanterie. La cavalerie și artilerie însă serviciul de trei ani va fi menținut.

În schimbul serviciului de doi ani, contingentul anual de recruți va fi urcat în mod considerabil dela o sută de mii la o sută șese-zeci de mii pe un an. În total contingentul militar pentru armata comună și pentru cele două apărări naționale (Landwehr și Honvezime) va fi 214,000 de oameni și efectivul de pace al armatei va fi de 20,000.

Noua lege cuprinde și reforma procedurii militare. Limba oficială a procedurii la regimentele ungurești va fi cea nemțească dar limba debaterilor judecătorești va fi *cea ungurească*.

Cheltuielile toate ale reformei se vor urca la 80 de milioane de coroane.

Cazul episcopului Hossu.

Dl Sever Bocu, redactorul nostru care se află de două săptămâni în România, adresează »Voinei Naționale« următoarea scrisoare:

Domnule Director!

Sub titlul »Episcopul Hossu trădător?« publicați în numărul d-voastră de ieri o corespondență din Lugoj, care cred, că numai în lipsa cunoașterii amănunțite a împrejurărilor s'a putut strecură în foaia d-voastră, dela »corespondența d-voastră« a cărei bună credință, asemenea bănuiesc, că a fost indusă în eroare.

Articolul din chestiune are aerul de a lua apărarea episcopului Hossu din Lugoj împotriva »Tribunei« care l-a adus grave acuzațiuni P. S. Sale, anume că la sfințirea bisericii din Sân-Miclăușul-mare a fost primit cu steaguri și discursuri ungurești și, ceea ce preciză »Tribuna«: a rostit însuși un discurs unguresc, în care vorbește despre »datoriile patriotice ale românilor din punct de vedere unguresc. Pentru primirea aceasta, unică în felul ei cât și pentru acest discurs într'adevăr patriotic, pe care îl putea rosti cel mult un Moldovan Gergely, P. S. Sa a încasat laudele binemeritate ale tuturor foilor ungurești.

Nu putea însă, bine înțeles, conta pe aprobarea ori măcar la o cruțare a foilor românești, cari veghiază și apără acolo, adesea print multe pri-

dată... Seara îl întâlneai deseori pe drumuri, dând ghes măgărușului său, care era împovărat de saci cu făină.

— „Hei! noroc, moș Cornille! îi strigau țărăni, merge moara, merge?”

— „Merge, merge, — vițelii moșului, răspundea ei așa cheștic. Slava Domnului, am de lucru berechet.“

Atunci, de-l întrebai cumva, de unde are atât de lucru, el punea degetul la gură și răspundea serios:

„Nici o vorbă! lucrez pentru afară.“ Și alt nimic.

Dar ca să intri cu nasul în moara lui, haida — de, nici pomeneală. Viveta căci era nepoată și nu putea, dar străinii...

De treceai pe acolo ușa era veșnic închisă, aripile moarei se mișcau într'una, măgarul păștea iarba de prin prejur și-un motan jigărit care se cocea la soare pe marginea ferestrii, te privea cu răutate.

Din toate acestea se vede bine că e o taină acolo și d'ăia lumea vorbea atâtea. Fie care își tălmăcea taina după cum îl tăia capul, dar svonul care umbla mai mult, era că în moară ar fi mai mulți saci cu bani decât de cei cu făină.

Cu vremea însă oamenii aflară ce-i cu moara lui moș Cornille și iată cum:

Eu cântam ca și acum din fluer, la jocurile flăcăilor și fetelor din sat. Într'o zi bag de seamă că băiatul meu cel mai mare e în dragoste foc cu Viveta. Și ce să spun, nu-mi părea rău, că de... moș Cornille ori și cum era socotit ca om

cinstit și apoi mi-ar fi plăcut și mie să văd pe păsărușica asta de Viveta umblând prin casa mea cu pașii ei mărunți. Dar cum drăcușorii ăștia de amcrezați puteau să fie meren împreună, mă temui de vre-un pocinog și ca să pun lucrurile la cale cum trebuie, alergai repede la moară, ca să iau înțelegere cu Cornille... Îți spun că e de mirare cum m'a primit de frumos, Scriptoru bătrân: dar n'a fost cu puțință să-l fac să deschidă ușa. Mi spusei eu pricina pentru care am venit, așa cum m'am priceput, prin gaura ușii și tot timpul cât vorbeai, afurisitul acela de motan, îmi suflă peste cap ca un diavol.

Nu sfârșii ce-aveam de spus și vrăjitorul bătrân îmi tăie repede vorba și-mi strigă să-mi văd de fluerul meu; iar dacă mă zoresc să-mi însor băiatul, apoi să mă duc să-mi caut nurori e la moara cu abur... Crezi că m'am infuriat când am auzit astea? Așii... L'am lăsat pe bătrân la moară și m'am întors acasă să le spun copiilor, isprava... Nu m'au crezut. Mă rugară atunci să-i las pe amândoi să se ducă la moară ca să vorbească ei cu bunicul și i-am lăsat.

Când au ajuns acolo, moș Cornille ieșise. Ușa era zăvorâtă, dar când a plecat bătrânul lăsase scara afară și ce le dete prin gând diavolilor de copii, hai să între pe fereastră și să vadă ce e cu moara bunicului.

Ciudat de... Moara goală. Nici un sac, nici un bob de grâu, făină nici cât-ai orbi un șoarece, numai pânze de păianjen atârând prin unghere. Mirosul acela plăcut de grâu măcinat nu se mai simțea de loc. Părghiile erau pline de praf și jigodia de motan dormia pe o grindă.

Odaia de jos era așa de săracă și de părăsită: — nu pat ca vai de el, câteva sdrențe, o bucată de pâne pe o treaptă de scară, iar într'un colț trei, patru saci găuriți din cari curgea moloz și pulbere.

A!... Asta era taina lui moș Cornille! Cu molozul ăsta se plimbă el seara pe drumuri, numai și numai să creadă oamenii că tot mai macină ca pe vremuri și să nu se piardă astfel vaza morii.

Biata moară! Bietul Cornille! Străinii cari aduseseră aburul le luase chiagul și-i ruinară. Aripile se mișcau și acum, dar pietrele dinlăuntru se învârteau în sec.

Cu ochii muiți în lacrimi, copiii se întoarseră acasă și-mi povestiră tot ce văzuse. Îi ascultai, cu inima frântă... Oh! Bietul Cornille! Alergai atunci într'un suflet pela vecini, le povestii și lor și iarăși hotărîrea să ducem la moara lui Cornille și bruma de grâu ce mai avea fiecare... Zis și făcut. Satul tot o luă la drum și ajunserăm în vârful dealului cu o droaie de măgari încărcăți cu grâu — cu grâu adevărat!

Moara era deschisă. Moș Cornille, stă pe un sac cu moloz în fața ușii și plângea cu capul înfundat în pumni. Băgase de seamă, că în lipsa lui intrase cineva înlăuntru și aflase tot.

— „Săracul de mine! se tânguia el. Ce mi-a mai rămas acum decât să mor. S'a dus cu vază moarei mele...“

Și suspină bietul bătrân din fundul inimei nu altceva, și mângăia moara cu vorbe bune, cu vorbe dulci, ca pe cineva care și-a fost drag și s'a dus...

mejdii, Interesele românești. »Tribuna«, în mod foarte firesc, a atacat cu violență potrivită gravității cazului, care se pune în raport cu un alt caz, petrecut câteva săptămâni mai înainte, cu episcopul ortodox din Arad, pe care »Tribuna« asemenea îl judecase foarte aspru, pentru că la o sfârșire de biserică, răspunzând unei alocuții din partea reprezentantului autorităților, a vorbit numai, fără a spune prapăstiile dlui Hossu, în limba ungurească.

P. S. Sa episcopul Hossu n'a putut invalida acuzațiunile »Tribunei«, cari și le construise pe baza și a unor rapoarte primite dela un bărbat din partea locului demn de toată încrederea și pe tereniul ziarelor ungurești, cari îl laudau pe Episcopul din Lugoj, din prilejul acesta, într'un mod nu se poate mai compromițător pentru S-sa, ca episcop român. P. S. Sa a trimis, ce-i drept, printr'un om al său, o rectificare și »Tribunei« în care căută mai ales să atenuieze faptele, spunând, că nu putea fi responsabil pentru o primire ce îi făceau autoritățile ungurești; nu se desminte însă într'un mod mulțumitor acuza principală, discursul ce l-a ținut și în care a vorbit despre »datoriile patriotice ale românilor din punct de vedere unguresc«, pe care »Tribuna« stăruia să o desminte nu în »Tribuna«, ci în foile ungurești, unde apăruse și de unde »Tribuna« numai o reprăduse. N'a făcut însă aceasta, fie că nu putea să o facă, fie că ținea — amăsurat unei practici binecunoscute dincolo — numai înaintea românilor să se rectifice, înaintea unguirilor însă să rămâie cu impresia de mare patriot în serz unguresc.

Faptele, precum vedeți, sunt mult mai evidente de cât să avem nevoie de a ne apăra prea mult în privra acestei acuze.

Intrebați-l, vă rog, pe P. S. Sa de ce nu ne a acuzat cu confesionalism înainte cu câte va săptămâni, când atacasem pe episcopul ortodox pentru asemenea fapte; nu, pentru fapte mult mai puțin grave decât ale d-sale. Cazul e mult mai proaspăt decât să nu desavueze singur el acuza aceasta.

Correspondentul d voastă vă induce în eroare cititorii și cu afirmația că episcopul Hossu este, în deosebire cunoscut de bun român. Adevărul, dle director, este tocmai contrariul. Nici unul dintre episcopii noștri, uniți oii ortodoxi — excepțând firește pe renegatul episcop Szabó din Oherla, — n'are în privra aceasta o reputație mai rea ca episcopul Lugojului. Nici unul nu sfidează mai des și mai fără jenă, cu acte anti-românești, sentimentele obștești ale românilor,

Hop! în clipa asta și măgarii cu poveri în vârful dealului și noi toți începăm să strigăm ca în vremurile bune ale morarilor:

— Hei! de-acolo dela moară!... Hei! jupân Cornille!

Și măgarii cu poveri dau buzna în ușă și boabele de grâu, galbene ca aurul, se risipesc pe jos...

Mos Cornille holbă ochii. Luă boabe de grâu în palma lui sbârcită și răsând și plângând zicea:

»Grâu... Dumnezeu e îndurate!... grâu de cel bun. Lăsați-mă să-l privesc.«

Apoi, întorcându-se spre noi:

»Hei, știam eu că o să veniți la mine... Cei cu moara de abur sunt niște tâlhari.«

Noi în bucuria noastră, am fi vrut să-l ducem pe sus în sat:

— »Nu, băieții moșului, nu; gândiți-vă că e vreme de când moara mea n'a mai măcinat nimic în dinți. Să i dau de mâncare întâi.«

Și cu ochii muiați în lacrimi, văzurăm pe bietul bătrân, umblând de colo până colo, desfăcând sacii, luând seama la pietrele de măcinat, în vreme ce boabele se sfărmau și praful subțire se ridică în tavan.

Făcusem o faptă de ispravă. Din ziua aceea moș Cornille avu mereu de lucru. Într'o bună dimineață însă, bietul bătrân își dete sufletul și de atunci aripile moarei rămaseră înțepenite pentru totdeauna.

Cornille muri, dar cu el se duseră și morile de vânt ale Provanței. Ei domnule!... toate au un sfârșit pe lumea asta și vezi dta... timpul morilor de vânt trecuse ca și al postalierilor de pe drumul Ronului, al perucilor cu fundă de mătăasă, și al jachetelor cu flori.

G.

ca tocmai d-sa. Să nu vă amintesc, decât de indignarea generală ce a produs între români participarea S-Sale la convoiul unguresc din Budapesta, aranjat acum câțiva ani din prilejul aducerii osemintelor lui Rákóczy ca se vă arăt inexactitatea acestei afirmațiuni. Singur S-sa, dintre toți episcopii români, a participat atunci la acea serbare, unde nu-i eră locul.

Vă rog, deci dle director, să binevoiți a da loc acestor linii lămuritoare, căci este bine să fie și publicul din regat exact informat asupra situației de dincolo, cu oamenii ei; pe de altă parte »Voința Națională« este mult citită și la noi și cu astfel de articole, contracarați numai efectul, pe care »Tribuna« și românii de bine îl urmăresc unii expunându-se chiar pentru el. Mai presus de toate am avut însă în vedere reputația »Tribunei«, al cărei redactor sunt și eu și care de sigur nu merită să i-se arunce acuza urâtă a confesionalismului.

Primiți, vă rog dle director, încredințarea distinsă a mea.

Sever Bocu.

Din România.

Punerea în aplicare a legii cărciumarilor. Luni 1 Septembrie, eră termenul fixat de legea monopolului cărciumelor pentru închiderea vechilor cărciumi din comunele rurale, cari nu corespund prevederilor legii domnului Emil Costinescu.

Cărciumarii cerând un termen, ministrul de finanțe nu le-a admis decât o amânare, până când își vor desface în bloc marfa ce le-a mai rămas.

În acest timp ministerul de interne a trimis o circulară auto ităților administrative făcându-le cunoscută dispoziția ministerului de finanțe și însărcinându-le să vegheze la executarea ei.

Lucrările portului Constanța au continuat în tot cursul acestei veri cu cea mai vie activitate.

Două din cele patru magazine în construcție vor fi în curând puse la dispoziția comercianților.

Prin faptul acesta se dă ca sigură o simțitoare creștere a comerțului de cereale.

Orchestra permanentă a ministerului construcției de sub direcțiunea dl D. Dincu, s'a întors ieri dela Sinaia, unde a cântat pe tot timpul veri.

În curând orchestra va începe a face repetiții în vederea concertelor simfonice cari se vor da în saia Ateneului, începând din prima jumătate a lunii Octombrie.

Noul ministru al Turciei. Ex. Sa Sefa-bey, noul ministru al Turciei la București, însoțit de Galib-bey, primul secretar al legățiunii otomane, a vizitat pe dl Dim. Sturdza, președintele consiliului de miniștri și ministru al afacerilor străine.

Ieri dl Sturdza a înapoiat vizita Ex. Sale la hotelul legățiunii otomane.

Îndată ce zilele de audiență vor fi fixate, Ex. Sa Sefa-bey se va duce la Sinaia pentru a prezenta M. S. Regelui scrisorile de acreditare.

Dl general Al. Averesco, ministru de război, care a plecat aseară în Dobrogea, se va duce direct la Cogealac unde va lua comanda diviziei I de roșiori, în manevrele cavaleriei care vor avea loc în Dobrogea.

Amânarea manevrelor. În urma unei dispozițiuni a marelui Stat Major al armatei programa manevrelor de brigadă din jurul capitalei a fost modificată.

În urma acestor modificări, manevrele nu vor mai începe în ziua de 16 Septembrie ci în ziua de 20 Septembrie.

Dela frați.

Soarta emigranților din Basarabia. Peste o mie de pescari basarabeni emigrase în Caucaz, unde se așezase în stepa Mugan pe malul mării Caspice la 12 kilometri depărtare de orașul Salian.

Traitul era mulțumitor și un nou mare grup de basarabeni se pregătea să plece într'acolo. Dar iată cu coloniștii s'a întâmplat o mare nenorocire.

O bandă de tătari număroși bine înarmați a atacat colonia, a bătut și schingiuit populația, a omorât 3 inși, a înecat alți doi și a rănit grav pe unul.

Tot avutul mai prețios al coloniei tătarii l-au luat, l-au pus într'un șlep mare, care apoi l-au remoreat cu un vaporeș mic, ce se află în serviciul pescăriilor. Coloniștii basarabeni n'au putut să facă nimica, deoarece nu erau înarmați, iar administrația fiind și ea de naționalitate tatară n'a dat nici un ajutor. Acuma coloniștii fug din Mugan, iar acei basarabeni, cari mai voiau să se ducă acolo, s'au oprit pe loc.

Direcțiunea centrală de emigrațiune a înștiințat autoritățile din Basarabia că anul acesta s'au preparat în Siberia pentru emigranții basarabeni 4000 parcele de câte 16 hectare fiecare. Aceste parcele sunt: 2000 în regiunea Acmdinscului, 1000 în regiunea Targailui și 1000 parcele în regiunea Semipariatinscului. Comisia basarabească, însărcinată cu rezolvirea chestiunii agricole, a răspuns că 4000 de parcele e prea puțin pentru Basarabia, deoarece din Basarabia au anunțat că vor să plece spre Siberia peste 2000 de familii, și cum pământul în Siberia se distribuie câte o parcelă de suflet, de aceea 4000 parcele sunt cu totul insuficiente. Aceste 4000 parcele satisfac numai cerințele județelor Hotin și Acherman și anume: 500 parcele pentru județul Hotin și 3.500 pentru jud. Acherman.

Comisiunile regionale din Hotin și Acherman au fost înștinate de pământul ce a căzut pe seama lor. Rămâne acum ca emigranții să formeze întâi grupuri de cercetași, cari se vor duce în Siberia să cerceteze locurile, ce li-s'a dat și să se îngrijească de mutare.

Dar câte mii nu emigrează pe ascuns în Siberia, ocupând locuri, de cari nimeni nu știe — dacă aparțin cuiva ori nimănui.

Din străinătate.

În jurul notei franco-spaniole. Știrile sosite la Paris cu privire la remiterea notei franco-spaniole diferitelor guvernespud că impresiunea făcută de notă a fost excelentă.

Spania recunoaște pe Hafid. Ministrul Spaniei a plecat la Tanger cu instrucțiunea de a recunoaște pe Mulai Hafid de Sultan.

Evenimentele din Turcia. Constantinopole. »Levant Herald« publică depeșa ce s'a trimis sultanului de regele Eduard. Iat-o:

»Ca ocaziunea zilei de naștere a Maiestății Voastre, o rog să primească sincerile mele felicitări pentru prima aniversare ce o serbează dela restabilirea constituției.

»Total lasă de sperat că, cu un prim-ministru luminat și eminent, imperiul otoman nu poate decât să prospereze, iar numele Maiestății Voastre va fi de azi înainte celebru în întreg universul«.

— Naum pașa, ambasadorul Turciei, a remis ieri după amiază dlui Fallières scrisorile sale de acreditare. Naum pașa a declarat că pune cea mai mare grijă pentru a stringe și mai mult relațiunile dintre Franța și Turcia, făcându-se cât mai cordiale căci a găsit în Franța un călduros ecou și simpatii entuziaste la alcătuirea noului regim.

Președintele republicei a răspuns spunând că noul regim constituțional din Turcia nu poate decât se stringă și mai mult simpatiile seculare dintre cele două țări. A terminat făcând urări pentru o fericită evoluțiune a noului instituțiuni politice din Turcia și pentru fericirea sultanului.

Căsătoria prințului moștenitor italian.

Ziarele italienești au început din nou să vorbească despre apropiata căsătorie a ducelui Abruzilor, vărul regelui Victor Emanuel cu dsoara Elckins fiica miliardarului american. Se dă cu siguranță știrea că zilele acestea în monitorul oficial va apărea un comunicat oficial care va anunța logodna. Căsătoria se va face sau la Roma în prezența familiei regale sau la Washington în prezența contelui de Turin care va reprezenta pe regele Italiei.

*

Declarațiile ministrului Milovanovici.

Ministrul de externe Milovanovici a declarat unui ziarist că Serbia nu ridică nici o revendicație asupra Bosniei. Ceeace să chiamă mișcare pansârbească nu-s decât sentimentele cari unesc pe toți sârbii de ori unde.

*

Conflictul turco-bulgar.

După știrile sosite din Constantinopol, căpi-va ambasadori au intervenit spre a aplană conflictul dintre Turcia și Bulgaria, izbucnit, după cum se știe, în urma escluderii agentului bulgar Geșow dela prânzul dat de ministerul de externe. Excluderea asta e considerată ca o demonstrație tinzând a accentua relațiile de vasalitate ale Bulgariei față de Turcia. Deoarece guvernul bulgar e hotărât să ceară satisfacție deplină, se prevăd urmări serioase.

Înainte de-a părăsi Constantinopolul, agentul diplomatic bulgar Geșow comunicase ministerului de externe al Turciei că în lipsa lui va fi înlocuit cu însărcinatul de afaceri. Ministerul de externe a trimis scrisoarea lui Geșow ministerului de interne, pe motivul că Poarta își menține punctul ei de vedere că deoarece Bulgaria e o provincie turcească, afacerile ei sunt de competența ministerului de interne.

Însărcinatul de afaceri bulgar a trimis Porții o notă violentă arătând că agentul Bulgariei a luat totă'anna parte la prânzurile diplomatice dela Yldiz-Kiosk și că Bulgaria, ca stat independent, a seronat, prin reprezentanții ei, actele conferinței dela Haga.

Se crede că incidentul se va aplană în curând deoarece majoritatea, fruntașilor tinerilor turci blamează procederea Porții.

Ziarul rus „Novoie Vremia“ blamează purtarea Porții față de Bulgaria. Spune că actualul cabinet, orbit de ultimele succese, începe să devină megaloman și nu se gândește că aceste conflicte cu factori politici externi n-î pot aduce nici un folos.

„N. Fr. Prasse“ crede că e deplorabil că s'a petrecut. Acest ziar află din Constantinopol că părerea cercurilor tinerilor turci e că conflictul trebuie să se aplaneze printr'o atitudine condescendentă a Porții.

Correspondentul din Constantinopol al ziarului „Times“, află că Kiamil pașa a spus că agentul diplomatic bulgar a venit la dânsul și i-s'a plâns că n'a fost invitat la prânzul diplomatic.

Răspunsul dat de Kiamil-pașa a fost că la acest prânz n'au fost invitați decât reprezentanții statelor suverane. Dacă mai înainte erau invitați și agenții diplomatice ai Bulgariei și Egiptului, pricina eră că la Yldiz-Kioșc nu se ținea atunci seamă de protocol.

Presa bulgară, mai cu seamă cea din opoziție, îndeamnă guvernul să ceară satisfacție dela Poartă.

După cum se spune, s'ar părea că Poarta ar voi să se folosească de acest incident, spre a da reprezentantului său din Sofia, caracterul de „reprezentant al Soveranului“, în loc de acel al unui „trimis străin“.

O nouă configurație a comitatelor.

Ucenicul marelui vrăjitor și alchimist dela cârma afacerilor interne, „B. H.“, în numărul său de ieri desvălește o nouă monstrozitate a „reformelor“ electorale. Cu cinismul unui criminal îmbătrânit în fărâdelegi „B. H.“ imparte ca la tarabă Ungaria în următoarele comitate noi:

Cele 15 comitate din Ardeal după noua împărțală scad cu două. După majoritate azi 11 sunt românești, unul sâsesc și 3 ungurești. Noua împărțală prevede 7 românești, 5 ungurești și unul sâsesc. Din comitatul Treiscaune comunele Biefalău și Chichiș, întreg cercul Miklosvár se va alipi la cott. Brașovului; Brașovul ar mai căpătă teritoriul și din comitatele Făgăraș, Odoheiu și Târnava-mare. Cott. Ciucului se va întregi din cott. Murăș-Turda. Comitatele Odoheiu și Murăș-Turda își vor menține teritoriile de acum, scărzându-se părțile ce se vor alipi comitatelor Ciuc și Târnava-Mare, și mărindu-se cu cercurile administrative — aparținătoare acum la cott. Clujului — Teaca, Șarmașul-mare, Ormenișul de câmpie și cu partea ostică a cercului Mocin, mai departe cu partea ostică locuită de români a cercului Ludoș și cu 14 comune mărginașe cu cott. Odoheiu. Acestea ar fi comitatele cu majoritate ungurească. Cu majoritate românească ar fi comitatele Turda-Arieș, Cluj, Târnava mică, Bistrița (contras din comitatele Bistrița-Năsăud și Solnoc-Dobăca), Aiba-inferioară și noul comitat Brașov-Făgăraș. Cu majoritate sâsescă: comitatul Târnava-mare.

Din comitatul Aradului înă vor forțea un comitat de majoritate ungurească. Cercurile Hăl-maj, Boroșbeș, Boroșineu, comitele Talpoș, Șepreus, se vor alipi la comitatul ce se va rupe din teritoriul de Sud al comitatului Bihor. — iar cercurile din Cenad: Bătania și Kováesháza, vor trece la comitatul Arad. Comitatul Cenad va primi în schimb cercurile Periamos și Sănciclanșul-mare din Torontal, iar din comitatul Torontal și din părțile de Sud ale Timișului se va plămădi un nou comitat cu capitala Vârșeț.

Din comitatul Bihorului se vor despiea două comitate noi, cu majoritate ungurească. Aceiași operațiuni se va face și cu comitatele Bichiș, Ugoia, Sătmar, Sălaj, Maramurăș, astfel că în partea stângă a Tisei ar rămănea un singur comitat cu majoritate românească. Comitatele slovacești vor fi în același chip sfânate.

Aceste operațiuni geometrice nefirești, sunt de-o concepție atât de iasană, încât nu credem cu putință să se găsească îndrăznețul care s'ar încumeta să le efectuească...

A cincisprezecea conferință interparlamentară.

Ieri 17 l. c. s'a deschis în sala de ședințe a camerei germane din Berlin a XV. conferință interparlamentară în fața cancelarului german, prințul Bülow, a tuturor miniștrilor prusiaci și a secretarilor de stat ai Germaniei.

După propunerea profesorului Eickhoff conferința a aclamat pe prințul v. Schönaich-Carolath președinte al conferinței.

Prințul Schönaich-Carolath mulțumește. Citează cuvintele regelui Eduard al Angliei care a zis că suveranii nu-și pot pune o țintă mai înaltă decât bunele relațiuni și prietenia dintre națiuni. Spune că lucrările conferinței sunt dedicate cauzei păcii. După pilda întâlnirilor dintre suverani, să întâlnesc și parlamentele țărilor pentru a conlucra în interesul păcii.

Cancelarul camerei, prințul Bülow rostește pe urmă în limba franceză, un lung discurs.

Salută congresul și îl asigură de simpatia Germaniei. Spune că aceste conferințe au avut succese mai mari decât s'a crezut la început. Conduși de bărbați excelenți, ca dnul Frédéric Passy (Aplauze) care-i de față, ați urmărit problema de a creia garanții pentru pacea universală. An de an succesele d-v au crescut.

Sunteți deputați și eu d-lor sunt de unsprezece ani ministru, și deși nu sunt ministru parlamentar în accepția cea mai temerară a cuvântului totuși sunt în senș cinstit un cancelar constituțional. Cred că colegii d-v germani nu mă vor contrazice (Risete). Știu că reprezentați ca deputați dorințele și sentimentele alegătorilor d-v cari, ricum, în majoritatea lor doresc armonia, progresul și pacea, deci sunt de acord cu d-v. (Aplauze). Ce privește guvernele d-v veți recunoaște că ele au făcut multe concesii dorințelor d-v făcând convenții internaționale.

Ele au ținut seamă de inițiativele d-voastră. Guvernele sunt solidare între ele și cu d-voastră asupra mării țante ce urmăriți. Și noi în Germania am ținut seamă de inițiativă, adoptând în multe convenții comerciale clauzula de arbitraj a d-voastră. Conlucrarea noastră e deci sigură pe viitor pentru toate propunerile compatibile cu interesele legitimei apărări, precum și cu legile imprescriptibile ale umanității.

Vi-s'au atribuit dior, intenții pe cari nu le-ați avut. Pacifismul nu înseamnă lipsă de patriotism. Sunt patrioți cei cari se silesc să preîntâmpine conflicte combătând ignoranța păgubitoare, mânia nesănătoasă, adesea ura oarbă și ambițiilor adesea amăgitoare. (Aplauze). Urmând astfel dați dovadă de adevărat patriotism. După învățămintele veacurilor care i-a înșus cele mai grele încercări, Germania vrea și trebuie să fie destul de puternică pentru a-și apăra teritoriul, demnitatea și independența. Nu abuzează și nu va abuză de puterea sa. Germania do este pacea și aplaudă la lucrările d-voastră. Doresc ca ele să fie roditoare și folositoare pentru toate popoarele. (Aplauze prelungite).

Adunarea a hotărât pe urmă să adreseze împăratului german o telegramă de omagii.

Contele Apponyi rostește câteva cuvinte despre lordul Cromer care primind premiul Nobel l-a dedicat arbitrajului internațional.

S'a hotărât pe urmă ca fiecare grup să numească o comisiune pentru chibzuirea chestiunilor ce se vor supune celei de a treia conferință din Haga.

Ședința a fost ridicată și se va relua a doua zi la orele 10.

În toate cercurile delegaților discursul prințului Bülow a fost viu discutat.

Propunerea dlui Dissescu.

Între propunerile intrate este una făcută de delegatul român Constantin Dissescu, care propune să se exprime dorința ca țarul Rusiei să convoace o nouă conferință la Haga. Programul ei ar cuprinde studiul chestiunilor cari pot fi aranjate prin noi convocări, deoarece funcționarea eficace a unui arbitraj internațional atarnă de fixarea unor principii generale recunoscute de toată lumea ale dreptului internațional.

Italianul Brunialti propune creierea unei legi cambiale internaționale.

Recepțiuni și banchete.

Seara a avut loc în cameră o recepțiune dată de președintele conferinței prințul Schönaich-Carolath. Au luat parte membrii conferinței, reprezentanții autorităților, ai științei, literelor și presei.

La banchetul camerei de comerț din Berlin președintele Herz a închinat în sănătatea împăratului.

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșafa feței, piștrurile, petele de ficat și toate necurătenile pielii.

Prin folosirea cremel Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Se capătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. — Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția igienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

NOUTĂȚI.

ARAD, 18 Septembrie n. 1908.

— **Intoarcea împăratului la Budapesta.** Pe câmpiile de manevre de lângă Vesperim azi s'a dat lupta decizivă. M. Sa a urmărit ieri și azi toate mișcărilor tuturor trupelor. Azi M. Sa a plecat din Vesperim la Budapesta unde va petrece până în ziua de 25 l. c. când va pleca la Gödöllő. La 1 Oct. va veni la Budapesta pentru a primi vizita suveranilor spanioli. Regele Alfonso va petrece 4 zile în Budapesta. In 18 Oct. M. Sa să va întoarce la Viena.

— **Calvarul presei noastre Cătim în »Luptă«:** In urma mai multor procese procurorul oprindu-ne suma de 4700 coroane din cauțiune, ziarul nostru e constrâns a apare numai de cinci ori în săptămână, pentru ce, în înțelesul legii de presă mai ajunge cauțiunea, câtă ni-a rămas — la ordinele dlui procuror.

Suprimăm deocamdată apariția numărului de Sâmbătă. Dar această schimbare e numai până când putându se întruni fondatorii ziarului vor face demersurile necesare pentru întregirea cauțiunii.

— **Știri școlare.** La liceul din Brașov (cl. I-VIII, gimn.) s'au înscris până astăzi ca totul 326 elevi.

— **Congresul internațional al preselor** se va ține la Berlin, în sala »Reichstag«-ului, Luni 21 Septembrie până Sâmbătă 26 Septembrie. Iată programul congresului: Luni 8/21 Sept. la ora 7 seara: Recepția solemnă. Marți 9 Sept. ora 10 dim.: deschiderea congresului, în sala de ședință a »Reichstag«-ului, apoi prima ședință. La ora 8 seara: Primirea oaspeților de către primăria din Berlin. In sala de recepțiuni a primăriei. Miercuri 10 (23) Sept., ora 9 jam. diminești: Ședință. După prânz: vizitarea orașului, cu trăsura. Seara: reprezentatio de gala la Opera regală din Berlin. Joi 11 (24) Sept., ora 9 jam. dim.: ședință; In 7 seara: Masa preselor. Vineri 12 (25) Sept., excursiunea la Potsdam. Prânz la Wildpark Vizitarea castelurilor Excursiune cu vaporul pe Havel. Seara: bașchet la Wannsee. Sâmbătă 13 (26) Sept., ora 10 dim.: Ședință de închidere. La 12 prânz la grădina zoologică. La ora 7 seara: masă dată de conziliul comercianților din Berlin în sala Borsei. Duminești 14 (27) Sept., plecarea congresiștilor.

— **Membrii noi ai Societății fondului de teatru.** La adunarea generală din Oravița sau înscris următorii membrii noi:

Membrii fondatori cu 200 cor. 1. Dr. Anca Gheorghe, adv. în Oravița. 2. Dr. Malaiu Tit, adv. în Biserica-albă. 3. Dr. Méhes Ludovic, medic-major în Oravița. 4. Banca »Oraviciana« societate pe acții în Oravița. 5. Dr. Pop Izidor, avocat în Lugoj. 6. Dr. Tămășiel Iuliu, avocat în Biserica albă.

Membrii pe viață cu 100 cor. 1. Atnașea Păun, proprietar în Vrani. 2. Atnașea Alexandru, preot în Vrani. 3. Alexandrescu Maria, învățătoare în Varadia. 4. Bogdan Olga, capit. în Kőszeg. 5. Bojincă Alexandru, cand. de avocat în Ticvaniul-mare. 6. Bogdanu Gheorghe, negustor Oravița. 7. Balanescu Dimitrie, proprietar în Biserica-albă. 8. Bortuş Remus, învățător în Timiș-Cubin. 9. Dr. Beșanu Virgil, cand. de avocat în Lugoj. 10. Boitor Dimirie, arhitect în Oravița. 11. Dr. Corneanu Petru, avocat în Oravița. 12. Dr. Coca Alexandru, avocat în Sasca montană. 13. Caiman Gheorghe, învățător în Ticvaniul mare. 14. Dr. Cigărianu Liviu, avocat în Oravița. 15. Corcea Matilda, în Coștei. 16. Dr. Gropșianu Mihai, avocat în Oravița. 17. Gropșianu Mileva, în Oravița. 18. Ciuca Aurel, preot în Ticvaniul mare. 19. Dr. Galicu Demeter, adv. în Lugoj. 20. Dr. Gherghuța Traian, medic în Timișoara. 21. Dr. Hublianu Nicolae, cand. de avocat în Oravița. 22. Hațieg Tit, avocat în Lugoj. 23. Imbrescu Ilie, preot în Dalboșeț. 24. Iana Aurel, preot în Măldan. 25. Iorgovici Iuliu, preot în Marghita-mare. 26. Ionaș Petru, prof. în Bulci. 27. Jianu Gheor-

ghe, învățător pensionat în Oravița. 28. Lăpădat Ion, negustor în Ciuchici. 29. Leza Vasile, proprietar în Ticvaniul mare. 30. Lăpădat Victor, negustor în Berliște. 31. Luca Simeon, preot în Ila-dia. 32. Lazar Constantin, negustor în Oravița. 33. Margineanu Vasile, funcționar de bancă în Oravița. 34. Mița Paul, contabil în Oravița. 35. Maniu Hermina, în Lugoj. 36. Dr. Manguica Ion, medic în Oravița. 37. Dr. Nedelcu Ion, avocat în Oravița. 38. Nedici Iosif, proprietar în Oravița. 39. Naia Ion, învățător în Marghita-mare. 40. Nemoian Aurel, preot în Agadici. 41. Onciu Iosif, contabil în Budapesta. 42. Perianu Alexa, croitor în Oravița. 43. Panciovanu Teodor, preot în Iertof. 44. Panciovanu Cornel, preot în Iertof. 45. Popa Ștefan, preot în Seleuș. 46. Popovici Petru, notar pensionat în Oravița. 47. Popoviciu Ștefan, contabil în Vârșeț. 48. Popovici P. Alexandru, protopop în Oravița. 49. Radu Augustin, preot în Varadia. 50. Roșiu M. Ion, avocat în Biserica albă. 51. Roșiu Eugenia, mtr. Iogodici, în Zara. 52. Radulescu Paulina, în Lugoj. 53. Roman Romul, învățător în Dolova. 54. Strâmbel Cornel, profesor în Oravița. 55. Stoica Petru, director de bancă în Satul-nou. 56. Șchiopu Simeon, negustor în Vârșeț. 57. Trăiță Ilie, avocat în Oravița. 58. Tămășel Ion, proprietar în Vrani. 59. Tierașu I. E., librar în Oravița.

S'au mai înscris 31 membrii ordinari cu câte 10 cor., 3 membrii ajutători cu câte 5 cor. și 8 membrii ajutători cu câte 2 cor. anual, încurgând total suma de 7.447 cor.

— **Demonstrațiuni sângeroase în Budapesta.** Socialiștii din capitală au organizat ieri seara mai multe adunări pentru votul universal. După terminarea întrunirilor, un grup de muncitori în număr cam de 8-900 s'au dus înaintea redacției ziarului socialist »Népszava«. Aici socialistul Carol Ince le-a adresat o scurtă vorbire de îmbăbătare după ca e mulțimea voia să se împrăștie. In momentul acesta au fost încunjuțați de polițiști, cari năvăliră cu săbiile scoase asupra mulțimei. Polițiștii au arestat 28 de persoane în contra cărora se va porni procedura penală. In intervalul acesta alt pâlă de polițiști călări din celalăt capăt al străzii și-au ascuns tăblițele cu numerii și au început a face o adevărată șarje prinire mulțime. Comisarul de poliție Sajó ședeă înaintea cafelei New-York și fiind înștiințat de brutalitatea gardiștilor, a răspuns, că »nu veți pofti să ne prezintăm în frac și în clac să rugăm frumos pe niște muncitori ordinari«. Polițiștii și-au dat toată silința a mulțimi întru toate prefectura poliției. Intra persoanele arestate sunt cari nu aveau nici ideie de cele în'âmplăte.

»Népszava« din incidentul acesta are un articol de fond »Bestiile«, zicând între altele, că »dacă comisarul polițial Sajó nu va fi suspendat locuitorii capitalei în viitor vor își siliți să se apere cu armele inontra acestor vampiri polițiști.« Apoi încheie: »...cu cât armele guvernului coaliționist cari le folosesc contra noastră sunt mai brutale și mai mișeștii, cu atât lupta noastră pentu sufragiu universal va fi mai înverșunată mai durabilă și mai hotărâtă.«

Capitanul poliției a lansat ieri către publicul din capitală un apel, în care martorii oculari ai bestialităților săvârșite de polițiști sunt chemați a se prezenta înaintea substitutului său penru a relată actele de brutalitate. S'a pus în perspectivă o anchetă severă pentru a pedepsi pe furioșii minotauri.

Până acum s'au prezintat mai mulți deputați, avocați, funcționari și foarte mulți ziaristi. Din fasiunile lor ies la lumină episoziuri feroase, ce întrec ororile cazacilor și ale hatmanilor din Rusia.

Ca răspuns partidul socialdemocrat va organiza în ziua întrunirii corpurilor legiuitoare, 22 Septembrie, 25 de adunări publice de protestare. Aceste adunări vor fi urmate de o demonstrație monstră a muncitorilor din capitală. Presa întreagă, fără osebire de nuanțe și partid, înfiercează sălbătăcia polițiștilor, cari au scoborit nivelul Ungariei și de altfel mai inferior ca al statelor din Asia.

— **Rusia întreagă amenințată de holeră.** Orașele Petersburg, Kiev, Ekaterino-slav și Taekant precum și guvernămintele Petersburg, Moscova Tșernikow, Tomsk, teritoriul transcaaspic și provinciile Sidarja, Samarkand, Ferghana precum și liniile de drum

de fier sosind la Petersburg, au fost declarate amenințate de holeră.

După ultimile știri, în Petersburg 240 persoane au căzut atinse de holeră în ultimele 24 ore. Sunt 60 morți dintr'un total de 516 bolnavi.

— **»Munca«** va fi după »S. D. Tagblatt« titlul unei reviste economice și industriale care va apare la 1 Oct. în Sebeșul-săș.

— **Noi succese aeronautice.** Ascensiunea balonului »Parseval« lângă Berlin a isbit în deplin. Dirijabilul a executat toate mișcărilor dorite de aeronaut, evoluând între 200 și 600 metri și s'a coborât lângă Tegel, după o ascensiune de 11 ore și un sfert, fără ca să fi suferit vre-o avarie.

O telegramă mai nouă din Berlin anunță, că balonul »Parseval« în urma unui vifor mare, a fost nimicit.

— **Benjaminul pianistilor.** Cel mai tânăr pianist din lume este un copil de 4 ani și nouă luni, fiul muzicantului Francisco Mollena din Brindisi. Sub direcțiunea tatălui său copilul a parvenit să execute la piano bucași foarte grele. Dispozițiile ce le arată pentru muzică sunt așa de extraordinare, încât impresarii cari l-au auzit cântând se întrec să ofere mai mult. Licitația continuă; până acum, cea mai mare sumă oferită e 700 lei de fiecare seară când cântă.

— **O farsă franceză.** Ziarele franceze povestesc cu multă plăcere farsa pe care un director de teatru a jucat-o bancherilor germani cu ocaz a congresului lor anual. Din tot repertoriul teatrului german se alesese piesa Hoții de Schiller, iar afișul se întocmi astfel:

Hoții

Tragedie de Schiller

reprezentată în onoarea bancherilor germani.

Nu știm dacă bancherii au fost mulțumiți de piesă. Afișul însă eră cât se poate de drastic.

— **Un tunel sub Mont-Blanc.** Comisiunea franco-italiană însărcinată cu studiarea proiectului unui tunel pe sub Mont Blanc, a luat ultimele decizii în vederea noiei linii de comunicație între Franța și Italia. S'au expediat telegrame regelui Emanuel, președintelui Fallières și celor doi miniștri preșidenți.

— **Asigurarea muncitorilor în Anglia.** Camera lorzilor a adoptat proiectul de lege asupra asigurării pensionei lucrătorilor.

Iată în linii mari în ce constă:

Dela 1 Ianuarie 1909 toate persoanele în vârstă de 70 ani, având de cel puțin 20 ani calitatea de supus englez și al căror venit nu e mai mare de 10 sh. și 1 penny, vor primi dela stat o pensiu de 5 sh. pe săptămână. Sunt exceptați indivizii beneficiari ai »poodlaw« sau cari au suferit condamnări, pensionarii azilului de alienați, și doi pensionari trăind împreună, bărbat și femeie nu vor primi decât 3 sh 9 penny.

Este primul pas către politica de asigurarea bătrâneții lucrătorilor în bătrâna Anglie. Vârsta de 70 ani fără îndoială este prea sus fixată, și se va coborî pe dată ce se vor asigura mijloacelor financiare, care propneri de felul acesta n'au fost pe alt motiv respuse.

x **Arta fotografierii** în urma dezvoltării sale cucerește teren din ce în ce mai mare și fotografierea reușită e atât pentru cei mari cât și pentru copiii o ocupațiune nobilă și plăcută. Fîndcă azi arta aceasta se poate deja însuși în câteva ore, e foarte potrivit pentru cadouri. Mare magazin, *Dubiniévicz Oszkár, gyógyárú vegy-és illatszerekkeskedő* Cluj, (Kolozsvár), care se recomandă atențiunii p. st. public.

Ultime informațiuni.

Soartea reformelor lui Andrássy. Din sorgințe, a cărei informații s'au adevărit întotdeauna atât pe vremea războirilor coaliționiste, cât și la începutul regimului »patriotic«, ziarul »Az Újság« are informația, că *Maiestatea Sa împăratul n'a sancționat prealabil nici până azi proiectul lui Andrássy.*

Dela judecătoria.

Procesul de presă al „Gazetei Transilvaniei”. Ieri s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Târgul-Murășului procesul intentat »Gazetei« pentru reproducerea cunoscutei scrisori a fruntașilor cehi adresată lui Björnson în afacerea persecuțiunii slovacilor din Ungaria. Despre mersul procesului »Gazeta« are următorul raport telefonic:

Pertractarea procesului s'a început ieri, Joi, la orele 9 dimineața și a durat până la orele 1 p. m. când s'a întrerupt. La orele 3 s'a continuat și s'a sfârșit la orele 5. p. m. Președintele tribunalului a fost Dr. Csipkes Arpad, procuror Dr. Tarr, translator Dr. Truța Eugen. Apărarea a fost susținută în mod splendid de dl avocat Dr. Cassiu Maniu. Pertractarea a decurs în genere în liniște. O desbatere mai lungă s'a ivit în jurul traducerii articolului încriminat. Apărătorul a excepționat mai mulți termeni greșit traduși. Procurorul a susținut acuza pentru doi articoli încriminați apăruiți în doi numeri consecutivi, deși scrisoarea încriminată este un singur articol, care a apărut în două urmări, și prin urmare a cerut pedepsirea acuzatului pentru două delict de agitație. Procurorul a fost combătut în mod energic de apărător, dovedindu-i acesta ad oculos că este vorba de un singur articol. După replică și duplică, curtea cu jurați s'a retras și după o scurtă consfătuire a declarat pe acuzat vinovat pentru un singur delict.

Pe baza verdictului juraților tribunalul a condamnat pe acuzatul Ioan Spuderca la trei luni închisoare de stat și 500 coroane amendă în bani.

Apărătorul a anunțat recurs de nulitate. Procurorul de asemenea pe motiv, că nu s'au luat în considerare două delict, ci numai unul singur.

Economie.

Budapesta, 18 Septembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22'58 - 22'60
Săcară pe Oct.	18'06 - 18'62
Cucuruz pe Maiu	14'60 - 14'62
Ovăș pe Oct.	16'06 - 16'08

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou	
De Tisa — — — —	22 K. 60—23 K. 70 fl)
Din comitatul Albei —	22 » 40—23 » 30 »
De Pesta — — — —	22 » 40—23 » 30 »
Bănățenesc — — — —	22 » 60—23 » 60 »
De Bacica — — — —	22 » 60—23 » 50 »
Săcară — — — —	18 » 70—18 » 85 »
Orzul de nutreț, cvalif. I.	15 » 75—15 » 90 »
» de cvalitatea II.	15 » 40—15 » 65 »
Ovăș de » I.	16 » 40—16 » 65 »
» » II.	15 » 80—16 » 30 »
Cucuruz vechiu — — —	16 » 65—16 » 80 »
» nou — — — —	» — — — — » — »

BIBLIOGRAFIE.

I. Russu-Șirianu: Iobăgla (Vol. I) până la finea secolului XV. Pag. 408. Arad 1908. Tipogr. Diecezană gr. or. rom. Prețul 3 cor.

III.

În anul 1124 Ștefan II regele Ungariei merge cu oștirea sa la asediarea cetății rutene Vladimir, pentru a ajuta pe prințul Iaroslav gonit de marele duce de Chico, din cetatea sa. Într'un atac căzând Iaroslav, soldații lui Ștefan intră în cortul regal și îi spun următoarele: „Dacă vei ocupa cetatea cu prețul vieții vitejilor tăi, pe cine așezi prinț aici? Dintre magnații tăi nici unul nu primește... Noi iobagii n'o să ne apucăm să eucerim cetatea; dacă vrei fă-o singur. Iar noi ne ducem acasă și alegem alt rege”.

Lupta s'a și sistat. Regele s'a plecat iobagilor săi, (castrenses).

De acum urmează conspirații, scoaterea ochilor, (Béla II) lupte crâncene pentru regalitate, abuzuri de putere din partea magnaților în sus, mână liberă în jos.

Trecerile cruciaților peste Ungaria cresc foarte mult puterea prelaților, în detrimentul paterii regale. Regele (Ștefan II) este silit să abdică de dreptul de a destitui și transfera pe episcop.

În veacul al XIII lea populația Ungariei se diferențiază tot mai mult în caste; regele nu-și mai poate susține autoritatea, căci aristocrația dictează legile, iar clerul catolic ajunge să zdrobească până și relațiile comerciale și culturale ale țării cu Bizanțul.

Nu sunt de ajuns aceste neajunsuri; mai ajunge pe tron Ladislau IV Cumanul, un destrăbălat, care duce o viață de corupțiuni cu cumancele. Papa trimite la Buda un delegat, care convoacă un sinod. Regele poruncește să se disolve sinodul, dar nu se ține seamă de porunca regească, ci sinodul se ține, impunându-și hotărârile sale, restrictive pentru puterea regală.

Se vindeau sclavii prin târguri; și aceasta se făcea și de biserică. Și biserică vindea oameni, de pe moșiile ei, ca și proprietarii moșiilor regești și peste tot ale bogăților domni feudali. De-sele procese, în cari câștigă totdeauna cel mai mare și tare dovedesc, că cei mari sunt „prădătorii averii publice și oprimatorii sărăcimii”.

Contra acestei situațiuni, s'a adus legea din anul 1222, numită *Bula de aur* din inițiativa mai ales a nobilimei de mijloc „jobagiones”.

Această lege fundamentală s'a făcut sub Andrei II cu scopul de a fixa „prerogativele regale, privilegiile diferitelor clase și gresăliile vulgarului”, — fără deosebire de naționalitate și limbă. Făcută, sub presiunea micii nobilimi, pentru a pune masa mare a poporului la adăpost față de apucăturile și abuzurilor oligarhiei, în ale cărei cadre se cuprinde și biserică, aceasta lege *nici când nu s'a executat* decât în acea parte a ei, care le venea la socoteală oligarhilor.

Arbitriu, peste executarea Bulei de aur a fost pus palatinul, care era omul regelui, iar a certa cu rege cu tot era sub ascuțitul terorizării nobilimii.

Bula de aur dă dreptul de control, prin răscoală și împotrivire, nobilimii întregi, care își exercită controlul și dreptul de răscoală contra regelui, prin *dieta* — convocată de rege.

Nobilimea e scutită de dare și de întreținerea regelui în călătoriile sale cu suita sa.

Nobilii și preoții sunt scutiți de orice robotă, mai ales pe vremea războaielor, în care nu sunt îndatorați de a trece peste hotarele țării.

Controlul preoțimii ajunge la așa mare importanță, încât arhiepiscopul de Strigon pune sub interdict nu numai pe rege, ci și țara întreagă.

Luptele interne, între moștenitorii și pretenzenții la domnie, luptele nobilimei îngâmfate și

*) Atavism, la contemporani! Nota Culeg. tip.

a bisericii acaparatoare de latifundii, fiecare luptând fără scrupul urmărirea profitului, au adus cu sine faptul, că *Bula de aur*, menită a aduce un echilibru oarecare, nu a fost executată nici când, a rămas literă moartă. *Din Ocina.*

A apărut:

»*Luceafărul*« Nr. 18 cu următorul sumar: Oct. Goga Cosașul (poezie). Al. Cazaban Tizal domnului Director. Ion Borcea, Sămănători (poezie). Oct. C. Tăslăuanu, Asociațiunea: IV Reprezentațiile. V. Expozițiile. VI. Monografia Sălăzului. Victor Estimiu, În țințirim de suflete (poezie). G. Rotică, Doi tovarăși (poezie). Victor Estimiu, Așteaptă frunzele să cadă (poezie). O. C. T., Societatea pentru fond de teatru român. O. A. Tăslăuanu, Synnöve Solbakken de Björnstjerne Björnson (trad.). Cronică: Sculptorul Ioan Iordănescu. Conferințele „Asociațiunii”. Zaharie Bărsan la Sibiu. Saphir. Anuarul XI. al Societății pentru fond de teatru român pe anul 1906—7. Culturală și conferințe. Șir. — Poșta Redacției. — Bibliografie. Instrucțiuni: Adan. gen. a Asociațiunii din Șimleu: Corul teologilor din Gherla. Șt. Luchian: Ursarii. Al. Liuba: Bustul d-nei Soția Verzer n. Ivacicovici din Oravița; D-șoara Gabriela Fitz din Oravița. I. Iordănescu: Grăia de măiere; Fericirea unei tinere mame. Dr. Ioan Mihai. Expoziția meseriașilor din Blaj; Tipografia arhidiecezană și secția industriei casnice; Industria agricolă și cojocăritul; Secția cojocăritului și blănăritului.

»*Să Auzim*« colecțiune de toast la diferite ocaziuni. Editura Librăriei Ciurea Brașov 1908. Prețul: 70 bani.

»*Viața Românească*« August Nr. 8 are următorul sumar: I. Agăbiceanu: Fefelega (schită); M. Codreanu: Sonete (Corbi, Amon, Sturzul, Somnul razelor, Călărețul); Octav G. Lecca: Asupra originii și istoriei țiganilor; G. Th. Ștefănescu: Poezii (Bătăna, Rondele). E. Lovinescu: Homer travestit (sfârșit); Ion Minulescu: Nocturnă (poezie); G. Pascu: Vorbe explicate; Mihail Sadoveanu: O zi ca altele (nuvelă); George Ranetti: Poezii (Ca ș'odini aiă, Triptic marin); G. Ibăleanu: »Postumele« lui Eminescu; Al. Tzigara-Samurças: Cronică Artistică (Muzeul Ama); Const. C. Moteanu: Cronică Economică (Economia națională și utilizarea creditului public); C. S.: Cronică Internă (Pentru ce s'au răscolat țărani?); I. O. Duca: Cronică Externă (Revoluția turcească); A. Mirea: Cronică Veselă (Calidoscopul lui A. Mire); Tarascon: Cronică Veselă (Fărâmituri); I. Russu-Șirianu: Scrisori din Ardeal (Moartea Episcopului Popea, — »Asociația« la Șimleu); P. Nicanor & Co.: Miscelaneu (»Vi totu Social«, O lămurire pentru dnul I. Scurtu. Iar incidentul dela serbările »Jurnimii«).

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“ sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice, jumătate oră depărtare dela Viena în *regiune romantică și sănătoasă*.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu desușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

FALK IMRE

se pot procura cu plătere în rate

►► Mare atelier mechanic de reparaturi. ◀◀

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară.

Cu stimă: **Andrei Falk, Kolozsvar, și'n str. Deák Ferencz nr. 30.**

Un candidat de avocat

cu praxă bună,

la aplicare cu 1 Octombrie 1908 în cancelaria avocatului Dr. OCTAVIAN VASU din Făgăraș cu condițiuni favorabile.

"ARDELEANA", institut de credit și economii în Orăștie (Szászváros).

Caută

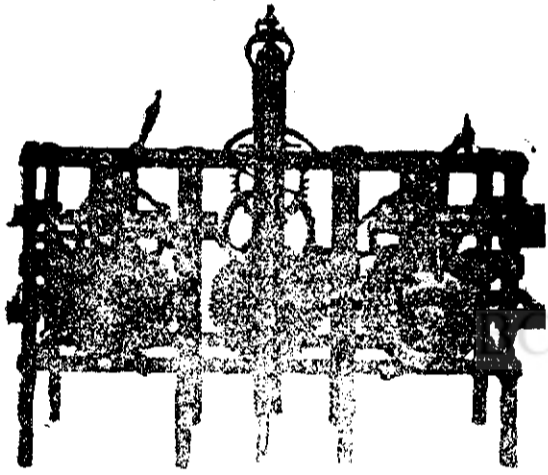
Un candidat de avocat

cu praxă bună
pe 1 Octomvrie a. c.

Reflectanții suot rugați a se adresa direcțiunii până la 26 Septembrie a. c.

Direcțiunea.

MEZEY DEZSO, clasornicar de turanuri.
ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 320.

Am onoare a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de clasornic de turanuri unde se fabrică clasornice excelente al căror mecanism a fost premiat la mai multe expoziții, cu roțile principale făcute din metal roși, cu fuzse separate mobile cari înlesnesc tragerea clasornicului și să-ma care ține greutatea e din fer fincuit provăzat cu suluci de fer și cu șuruburi cari regulează pondula. Mă an rajez a arangea clasornice de turan gata, pe lângă garanție și responsabilitate, despre mergerea exată a clasornicelor garantez.

AVIZ!

Am onoare a aduce la plăcuta cunoștință a damelor din loc și jur, că fostul

magazin de pălării

a văduvei Kábdebó Miklós-né aflător în edificiul teatrului orășenesc existent de 45 ani în Arad

l-am preluat

și l-am provăzut cu cele mai moderne pălării pentru dame.

Rog deci p. st. public ca cu încredere avută în înaintașa mea să mă onoreze și pe mine, deoarece sunt de principiul să servesc p. st. mușterii **marfă bună — cu preț ieftin.**

Rugându-mă pentru binevoitorul sprigin și pentru cercetarea magazinului meu de pălării, rămân cu toata stima

POLTZ MARY
urm. văd. Kábdebo M.

Un tiner român, dorește a face cunoștința unei Domnișoare econoamă, cu caracter ales și bune ștudii sau diplomată ca învățătoare mai cu seamă, posedând și modeste recerinte materiale, spre a fi luată în căsătorie.

A se adresa la Administrația ziarului nostru, sub inițialele D. P., — Corespondențe și fotografie, cari se vor inmanuă persoanei interesate, sub cea mai strictă discrețiune.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere au cumpărare să se provace că adresa firmei sa cetit-o în Tribuna.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se ețuesc imediat și se trimiț cu rambursă.

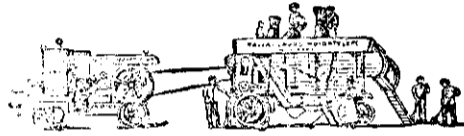
Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Premiat cu primele 16 premii în anii 1902, 1903 și 1904.

Kállai Lajos fabricant de motoare.

BUDAPEST, VI. Gyár utca 28.

Motoarele lui de benzină și treerătoarele cu locomobil de benzină au fost distinse la toate expozițiile cu medalie de aur.

Fiecare în interesul propriu, dacă cere preț-curent și explicări despre aceste treerătoare cu motor de benzină recunoscute în toată țara de cele mai bune, precum și despre alte mașini agricole.

Fabrica de motoare a lui Kállai Lajos, în anul acesta a fost din nou decorată cu medalie de aur de stat.

APĂ MINERALĂ PHÖNIX

DIN BUZIÁS

IN PRIVINȚA EFECTULUI PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ

INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic.

Apă de masă neobișnuit de răcoritoare.

Intrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit admistrația izvorului:

Direcțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buziás.

Depozit general: STAUBT MIKLOS, Arad, Boross-Béni tér 22. Telefon Nr. 654.

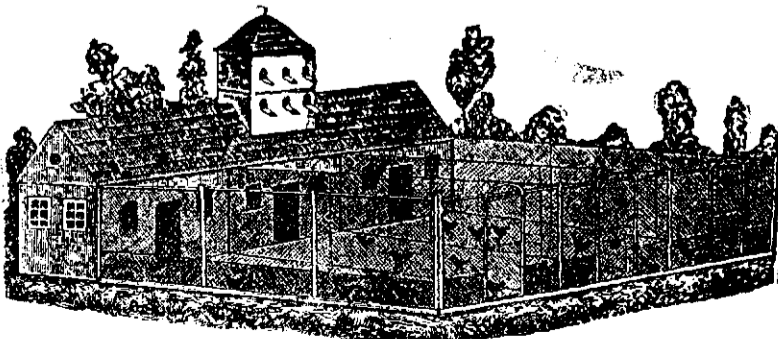
Se poate căpăta la toate prăvățiile de coloniale.

Reclama e sufletul comerțului.

Neubauer János

fabricant de funii, țesături, de grilajuri, de site și saltele de sârmă.

DEBRECZEN.

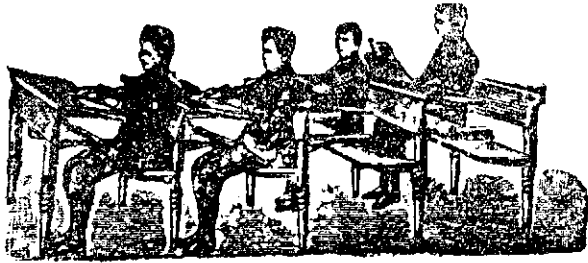
Recomandă preparatele sale de sârmă ca: țesături de sârmă din aramă fer și ținc are în depozit pentru mori fabrici și scopuri agricole. Recomandă sita de ventilat sistem Bachter. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, curți de galițe, sita de sârmă cu ramă de fer la lucrări de pământ, nisip, petriș ș. a.

Apărătoare de scântei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice pentru pat pe staluri de fer și lemn. Cu un cuvânt tot felul de lucrări ce se țin de aceasta branșe.

CU PREȚURILE CELE MAI MODERATE.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsar al lui

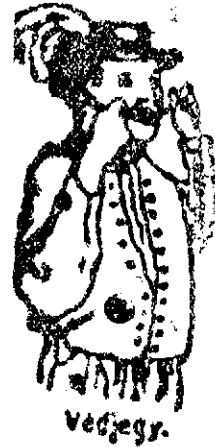
Nagyszeben, Elisabethgasse 53.

Wilhelm Connerth.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia : : farmacia : :
ciat : : **Debreczen** : : **Arany egyszaru**

Hajdusági Bajaszpadra.

Vedjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materii neunsuroase. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimit numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

.....
.....

MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. Singură vopsire e de ajutor, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul 1. **ZAGREB** Vlaska ul 22.

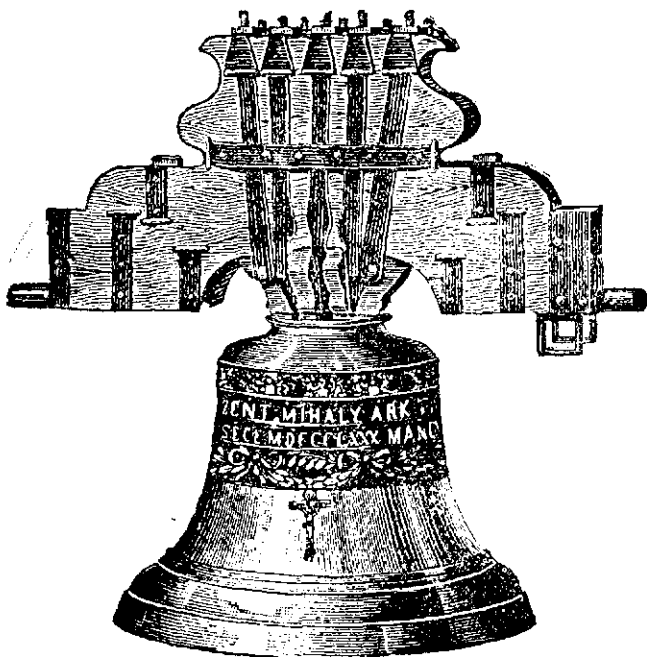

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat. Preț curent trimit gratuit și porto franco.

MICHAIL MANCHEN

vărsătoriu de campane (clopote) de construcția cea mai nouă cu sul sucitor în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)

PIAȚA DE SUS NR. 168.

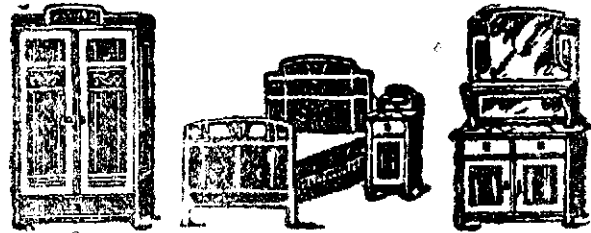
Firma aceasta există dela anul 1822 și s'a bucură de un renume bun; s'a recomandă deei taturor comunelor bisericesti pentru a liferu și repara clopote de toată mărimea cu coroane de stejar ori fer legat; face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele s'a efectueșe și în depărtare. Clopote mai mici sunt totdeauna gata. — — — Solvirea prețului s'a primește și în ratio.

Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.
Fabrică cu desenuri patentate.
Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edificelor a odăilor și bucătărilor, precum și cafenele, biourouri, și prăvălii mai departe lucrează portale după desenul dat sau după adeseul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț favorabil și eșecutate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

Masă de desen patentată atât pentru școli cât și pentru scopuri particulare, potrivită pentru ori-ce formațiune corporală. — Primeșe aranjare bisericilor a școalelor și a locuințelor, a cafenelelor biourourilor etc. după modele date sau după desene proprii dela cea mai simplă executare până la cea mai complicată.

Dubiniewicz Oszkár

comerciant de articole medicale, chemice și parfumuri.
Cluj, (Kolozsvár) Deák-Ferenc u. 8.

Mare magazin de mașini de fotografiat și tot ce se ține de ele.

Obiecte de lemn pentru pirogravură și kerbschnitt.

Aparat de pirogravat și tot ce se ține de el.

